

delsen er indtruffet. Der indgår derfor fortsat en tidsfaktor, idet det fremgår af forslaget, at formålet med søforklaringen er "snarest muligt" efter ulykken eller hændelsen at få oplyst sagen.

Da initiativforpligtelsen nu lægges hos de interesse-rede, skal disse selv sørge for hurtigt at indgive begæring. Dette indgår også i rettens vurdering af, hvorvidt der skal afholdes søforklaring, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 474. Reglen vil derfor tilskynde til en hurtig indgivelse af begæringen om søforklaring.

De oplysninger, der fremkommer under søforklaringen, skal ligesom hidtil belyse de faktiske omstændigheder ved en ulykke. Det er ikke udelukkende oplysninger fra personer, der har overværet ulykken, men tillige oplysninger i form af dokumenter, tekniske undersøgelser m.v.

Sølovsudvalget foreslår, at den detaljerede opregning af hændelser, der kan begrunde søforklaring i den hidtidige § 472 afskaffes, uden at det dog medfører en udvidelse af mulighederne for at få afholdt søforklaring. Som hidtil vil kun særlige situationer kunne begrunde afholdelse af søforklaring f.eks. en ulykke til søs. Der henvises til bemærkningerne til § 473.

I lighed med § 474 i den hidtidige lov præciseres det i den nye § 472, at de faktiske omstændigheder skal være af betydning for bedømmelsen af offentlige forhold eller civile ansvarsforhold. Søforklaring er et oplysnings- og bevismiddel, der skal varetage både offentligtretlige og privatretlige interesser. Det fastholdes som hidtil, at det ikke er formålet med instituttet at fastlægge et strafferetligt eller civilretligt ansvar, men alene hensigten at klarlægge de faktiske forhold.

Resultatet af søforklaringen kan derfor danne grundlag for overvejelser om ændring af de eksisterende regler eller indførelse af nye regler om sikkerhed til søs. Endvidere vil søforklaringen kunne indgå i forsikringsselskabers behandling af en erstatnings-sag.

Søforklaringsinstituttet adskiller sig fra den opgave, som Søfartsstyrelsens Opklaringsenhed varetager. Opklaringsenhedens arbejdsområde fremgår af bekendtgørelse nr. 78 af 28. januar 2000. Opklaringsenheden undersøger ulykker og dødsfald til søs, jf. § 4 i lov om sikkerhed til søs, og foranstalter herunder afprøvninger, tekniske undersøgelser og rekonstruktioner, som har betydning for klarlæggelse af ulykkens årsag.

Opklaringsenheden varetager kun det offentliges interesser og undersøger normalt ikke sager, der kun har interesse for private, f.eks. for at afgøre forsikrings spørgsmål i ladingsskader. Derudover går Op-

klaringsenhedens opgave videre end den bevissikring og rene forklaringsoptagelse, som foretages ved søforklaring. Opklaringsenhedens opgave er at fremkomme med en rapport og konklusioner om et faktisk hændelsesforløb, men den kan også – efter omstændighederne – anbefale initiativer, der kan forebygge ulykker af samme eller lignede art. Rapporten udfærdiges på grundlag af Opklaringsenhedens undersøgelser, herunder tekniske undersøgelser. I grundlaget for rapporten indgår også søforklaringen, og Opklaringsenheden vil ofte være til stede ved søforklaringer. I forbindelse med Opklaringsenhedens undersøgelser er der ikke et krav om, at disse skal afsluttes hurtigt, som det er tilfældet ved søforklaring. Opklaringsenheden har derfor mulighed for at foretage langt grundigere undersøgelser.

Søfartsstyrelsen vil også efter de nye regler blive underrettet om afholdelse af søforklaring, og Opklaringsenheden har mulighed for at stille spørgsmål under søforklaringen.

Til § 473

Som nævnt under de generelle bemærkninger, ændres søforklaringsinstituttet fra at være obligatorisk til at være fakultativt. § 473 åbner mulighed for, at der kan afholdes søforklaring i alle tilfælde, hvor der har været pligt til at afholde søforklaring efter den hidtidige § 472. Dog vil søforklaring ikke kunne afholdes ved alvorlig forskydning af ladningen, med mindre dette er sket som følge af en ulykke til søs.

Den hidtidige opregning i § 472 af tilfælde, hvor søforklaring skal afholdes, afskaffes.

Der kan afholdes søforklaring, når en ulykke har fundet sted til søs. Herudover kan søforklaring afholdes når skibsføreren eller et medlem af besætningen uden for dansk havn er afgang ved døden ombord eller har lidt betydelig personskade ombord. Skader på havnepersonel, stevedores etc. er som under de hidtidige regler ikke omfattet.

Ved en ulykke forstås, at skibet er involveret i kollision, påsejling, grundstødning, eller der indtræffer brand, eksplosion, lækage, kæntring, eller når der er sket en anden hændelse med væsentlig materiel skade til følge, eller når der under tilsvarende omstændigheder indtræffer dødsfald eller alvorlig personulykke om bord på skibet eller fra dette.

Det er en betingelse, at ulykken skal finde sted til søs. Der kan derfor kun afholdes søforklaring hvis ulykken sker, mens skibet ligger uden for dansk eller udenlandsk havn. Det betyder endvidere, at ulykker, der indtræffer, mens skibet ligger på red, er omfattet. Dette svarer til den nuværende ordning. Sker en ulyk-